

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Macherentini Societatis Iesv Theologi,
Explanatio Catechismi Catholici**

Macherentinus, Johannes

Colon., 1612

Septimvm Praeceptvm. Non Fvrtvm Facies.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39397

SEPTIMVM PRÆCEPTVM.

NON FVRTVM FACIES. *Exod. 20.**Quid septimum complectitur?*

NE vi, fraude, aut quomodocunq; præter ius falsq; rem alienam, aut alienæ rei vsum, Domino inuito vsurpemus vetat, aut quouis modo in temporalibus damnum adferamus.

Hoc primum fit per furtum, & per rapinam: cum vel clam, vel aperte, & vi alienum capimus.

Secundò, per iniustam quamcunq; commutationem: vt cum pluris venditur, vel minoris emitur res, quam valeat: aut cum fraus alia ab emptore vel venditore committitur in occultandis vitijs venditæ rei: aut alio id genus modo.

Tertiò, per iniustitiam in mutuo dando. Est enim ea vsura aperta, vel palliata. Quod prohibet Christus Dominus: *Mutuū (inqui* *Luce. 6.*
ens) date nihil inde sperantes.

Quartò, per peccata iniquitatis iudicij, quod est circa bona, siue commodum aliquod, aut incommodum: siue illa iniquitas sit ex parte litigantium, siue patronorum, siue testium, siue iudicis. Hi enim omnes si quid ledunt fraudibus, aut quouis alio modo, peccant, tenenturq; resarcire incommodum.

O 4 Quin-

Quintò, per peccata iniquæ distributionis dignitatum bonorumque Reip. cum respicitur in distributione persona: nec consideratio habetur meritorum: vt cum indigni dantur, vel minus digno. Quod etiã & peccatum est, & ad restitutionem obligat eodem modo, quo fieri potest.

Sextò, per Dominorum immoderate exactiones, omniumque iudicum & officialium militumque extorsiones ultra propria stipendia: quod & prohibebat Ioannes *Luc. 3. Estote (inquiens) contenti stipendijs vestris. Et rursum: Neminem concutiatis.*

Septimò, per eorundem negligentias, atque incurias: Ex quibus damna detrimentaque eueniunt, vel Reipubl. vel subditi vel litigantibus: sicut ex dilatione sententiarum, &c. Quæ omnia etiam ad restitutionem obligant.

Octauo, per subditorum in Dominorum fraudem, aut subtractionem debitarum iustarumque exactionum, contra illud Pauli *Rom. 13. Reddite omnibus debita: cui tributum, tributum, cui vectigal, vectigal.*

Nono, potest ad hoc præceptum reducta auaritiæ prohibitio: quæ est immoderatus pecuniæ amor: quam Paulus *simulachrum seruitutem* dicit, *radicemque omnium malorum*. Estque sine dubio lethale peccatũ: cum amor pecuniæ eo hominem rapit, vt contra præceptum

cepta Dei agat, velin ipsa vltimum finem ponat.

Decimo, prodigalitas, viciū omninò auaritiæ oppositum, qua immoderate quis sua dissipat. Quod fieri vix potest sine eorū damno quorum cura cuique incumbit. Est certè id peccatum graue, cum grauis fit iactura. In hoc genere perniciosius peccatur, quam æstimari diciūe possit ab ingredientibus religionem, qui & si deinceps de patrimonio Christi victuri sint, non tamen quæ habent Christo largiuntur, in pauperes aliosue vsus erogando, quod religionis Monasticæ fundamentum est sed ad augēdas confanguineorum, aut aliorum copiosorum hominum opes perditè profundunt. Hi nō solum B. Francisci iudicio (quamuis id per magni sit faciendum) sed etiam B. Augustini indigni sunt, qui in cœsum religiosorum admittantur. Equidem B. Basilius disertè sacrilegij reos dicit, tam eos qui sua infideliter dispensant, quam qui ingredientium bona aut occupant, aut quouis modo impediunt, quo minus, secundum Euangelium impendant. In qua re non hi tantū sed & Chrysostomus, Ambrosius, Hieronymus, & Gregorius alijque patres mirè consentiunt. De his & de fatuitate seu potius dementia eorū etiam Laicorum, qui cum opibus præstant, dum moriuntur. Christo iudici suo, vel exi-

guum aliquid comparatione suarum possessionum, vel nihil in testamēto conscribunt, sed filijs aut alijs hæredibus relinquunt omnia, de his inquam, tam doctè quam fusè Saluianus bonus & peruetustus auctor in nobili illa sua Epistola, seu potius opere, quam Timothæi titulo ad vniuersam Ecclesiam scripsit. Qui nosse desiderat, Quid de illa sentiant reliqui patres, legat dictam Epistolam, quæ cum reliquorum Patrum testimonijs prodijt. Legat etiam Ioannem Molanum de testamentis pijs.

Est ne magnum delictum iniquitas?

An nescitis, (ait Apostolus) quia iniqui regnū

Peccata Dei non possidebunt? Et S. August. Si in ignem
cōtra præ- *mittitur, qui non dedit rem propriam, quò putas*
ceptū hoc *mittendus erit qui inuasit alienam? Si cum diabolo*
recensetur in Pra- *ardet, qui nudum non vestiuit, vbi putas arsurus est*
xi nū. 19. *qui expoliavit? Quid recipiet qui aliena tulit, si*
sequen- *semper ardebit, qui sua non dedit?*
sibus ali-
quot.

Fœneratorem verò sic idem August. alloquitur; O homo, quid fœneraris homini? fœnerare Deo vsuras, scilicet ei in pauperibus suis subueniendo & centuplum accipies, & vitam æternam possidebis. Idcirco nimis es ingratus, qui ad tales vsuras non vis commodare Deo, ad quales mutuares vel Iudæo.

De vsura, optime Catechista, in ipsam Praxim ea retulimus, quæ communem plebeculam scire oportere iudicauimus.

De

De Simonia etiam nonnulla. Tu inde petita diligēter & dilucide enuclees; est enim per necessarium præsertim hoc tempore.

De restitutione agere vtilissimum esset, de qua eos consules, qui conscientia casus ex professo pertractant.

OCTAVVM PRAECEPTVM.

NON LOQVERIS CONTRA Exod. 20.
proximum tuum falsum testi-
monium.

Quid hoc præcepto vetatur?

NOminatim omne mendacium perniciosum: siue dum vocaris ad testimonium ferendum, in iudicio siue extra iudicium in vulgari, & communi locutione: Implicite etiam omnia peccata ad locutionem pertinentia: quibus saltem infertur nocumētum proximo: vt sunt detractiones, calumnia, irrisiones, & huiusmodi.

Estne mendacium omne fugiendum?

Ita Apostolus iubet & suadet ratio. Porrò inter mendacia, quæ pernitiōsa dici solent, præcipuè detestanda sunt.

Quenam sunt alia?

Horum tres species numerari solent. Prima eorum qui mentiuntur, vt animæ proximi nocumentum adferant: veluti qui volunta-

lunta-